

Aleks Scholz

Google Earth

Trampův pozemek je rozvržen jednoduše. Na třech stranách ohraničen živým plotem, dělí se z pohledu od silnice na zahradu, dům, dvůr a řepné pole. Za nimi je volný výhled do krajiny se spodními morény, které ledovce několika ledových dob seřízly naplocho. Masy ledu nesnadno odnášely vrstvu po vrstvě půdu a zasouvaly ji do kamenitých kopců čelních morén, které začínají na druhé straně silnice. Když se konečně poslední ledovec rozhodl k ústupu, jeho jižní konec ve tvaru složitě poskládaného jazyka se ocitl v místě, kde dnes leží Trampova zahrada. V pravidelných odstupech se z okraje ledovce uvolňovaly velké ledové bloky a padaly na zem.

Mimo jiné i tam, kde Trampe právě postává a prohlíží si okolní půdu. Je ještě brzy dopoledne a živý plot vrhá dlouhý stín. Už celá léta bez překážky zvolna vrůstá do zahrady. Dosáhl už několika metrů šířky a stará se tak jako velká živá stěna o ochranu před pohledy z ulice a od souseda. Jen na jednom místě ho na uzdě drží dva betonové sloupky, tvořící úzký vchod. O tom, co se děje uvnitř plotu, kde ve všech mezerách přebývají živí tvorové, nelze už dávno nic spolehlivého říci.

Ze sousedního dvora je slyšet tlumený štěkot. Liebke vyjde ze dveří, aby vypustil trpasličího knírače a umožnil mu proběhnout se podél plotu, dělící jeho předzahrádku od Trampovy usedlosti. Jediné propojení obou pozemků představuje vepřinec na Trampově dvoře, jehož zadní část stojí přesně vzato už v živém plotu a tím v tak těsné blízkosti Liebkeho, že je odtamtud jasně slyšet každé hnutí. Ty zvuky by bylo to jediné, co Liebke ze souseda má, kdyby si jeho knírač čas od času neproklestil cestu živým plotem a nepřitáhl nějaký předmět. Liebkeho pes je schopen pohybovat při běhu nohama tak rychle, že už je není možné rozeznat a člověk pod jeho tělem vnímá jen jakési nezřetelné médium. Napohled bez jakéhokoli prostředku, který by mu umožňoval pohyb vpřed, klouže pes po trávníku, vybaven pouze silou své vůle a vzduchovým polštářem pod tělem. Liebkeho nohy jsou naopak během pohybu jasně definovatelné a určené k chůzi. Liebke pokuřuje a kráčí po čistě posekaném trávníku, aby ověřil stav svých cypřišků. Z vepřince se ozývá chrochtání a škrabot. Trampe zřejmě právě poblíž něco provádí, což dá pokaždé vepřům podnět k mylným závěrům.

Když Trampe kráčí ve své nedělní kombinéze ke kůlně, je dvůr prázdný. Kromě Mika, který leží na hromadě písku, není nikoho vidět, a s Mikem se nedá mluvit. Tráví svůj čas tím, že plní plechovku od konzervy pískem a zase ji v pravidelném sledu pohybů vysypává, v rytmu srovnatelném s vlnobitím klidného moře. Plechovka vypadá staře, její stříbrný povrch je matný a okraje zrezivělé. Ale svěřenou úlohu, o tom není žádných pochyb, plní dokonale. Nějakou chvíli to trvá, než Trampe opět vyjde z kůlny, kde je kromě kotoučové pily až ke stropu narovnáno palivové dříví. Nakonec odněkud vyhrabe plochou a širokou lopatu, jakých se používá k házení písku do míchačky. S lopatou přes rameno obejde dům a zamíří do zahrady.

Přitom mine místo, na němž se směrem k němu živý plot nápadně vydouvá, a to na té straně usedlosti, která nemá s Liebkem nic společného. Důvodem je strom stojící uprostřed plotu,

dnes už od jeho zbytku rozpoznatelný jen tím, že listy na této straně vypadají jinak, jsou ostře vroubkované a mají o něco světlejší barvu. Jinak stromu i živému plotu nezbylo nic jiného než jeden do druhého prorůst a společně přežívat. Na druhé straně tohoto uskupení není dlouho nic než lidmi opuštěná pustina z plevelu a křoví.

Jediným místem, z něž lze alespoň trochu nahlédnout do Trampova pozemku, je snad jen Liščí hora na opačné straně silnice. Je víc než pochybné, zda na ní opravdu žijí lišky, ani označení hora se nezdá být příliš odůvodněné. Nicméně je dost vysoká na to, aby spolu s několika sousedními čelními morény zřetelně vymezovala jižní stranu vsi. Dál na jih vybíhá její bok mírně do roviny směrem k tůni, která nejspíš vznikla v dřívějším chladném období z mrtvého ledu v době, kdy součásti pásma kopců ještě ležely rozptýlené na severu. Ostrá zlomová hrana tvoří severní ohraničení Liščí hory. Odtamtud je dobrý výhled do roviny ze slídových nánosů, které po sobě zanechal ledovec. Na příkrém severním svahu Liščí hory se prakticky neuchytí jediná květina, a tak každý, komu o to jde, se může přesvědčit, že vrch se skládá z hrubé směsi jílu a světlého písku. Zřídka je velká věc tak málo tajemná jako Liščí hora.

Trampe mezitím začal hloubit v zahradě kruhovitou jámu. Rytí mu šlo zřejmě dobře od ruky, neboť horní vrstvy půdy se ukázaly být kypré, bez kamenů a porostlé jen řídkou travou. Trampe vyzvedává jednu vrstvu humusu za druhou, a čím hlouběji proniká, tím vzdálenější je rok, kdy se vyzvedávaná prst měnila v zeminu ze ztleného listí tehdejšího živého plotu. Je to cesta do minulosti, v kompost proměněné minulosti divokého živého plotu. Občas Trampe do vykopané jámy vleze, položí se na záda a zhluboka dýchá. I když jáma ještě není nijak velká, může se v ní pohodlně natáhnout a nevráží do stěn. Někdy tam takhle zůstane i několik minut, dívá se na okrouhlý kus nebe nad sebou a nechává mezi prsty prokluzovat hlínu. Ze všech stran z ní vylézají dešťovky a nekoordinovaně pohybují svými konci v nově získaném prázdnu.

Už po odstranění pažitů se vzhled zahrady zásadně proměnil. Seshora lze pozorovat kulatou hnědou skvrnu, v níž chvílemi polehává člověk. V tom se Trampého usedlost liší od všech ostatních pozemků v sousedství, které se obejdou bez jasně vyznačených skvrn. Další hnědé místo leží daleko za Trampovým domem v rovině, uprostřed rozlehlé pastviny, kde už dlouho z blíže nezjištěných důvodů tráva neroste. Temné skvrny jsou i na opačné straně silnice, tvoří je žulové kameny nepravidelných tvarů, jež před dávnou dobou putovaly s ledem na jih a jsou teď rozptýlené po svazích Liščí hory. Zcela bez poskvrny je oproti tomu Liebkeho trávník, vzorový příklad rovnoměrného rozvržení barvy, člověk by ani nevěřil, že je to jen tak samo sebou.

Liebke se mezitím pouští do svých obvyklých činností. Starostlivě si ověří stav chaloupky pro předpověď počasí, kterou dostal k Vánocům od rodičů a umístil ji zvenčí na kuchyňské okno. Skládá se vlastně ze dvou domečků u sebe, obývaných dvěma postavičkami, které v závislosti na vlhkosti vzduchu postávají buď uvnitř domečku, nebo před ním. Jedna z figurek drží v každou dobu v ruce deštník, druhá má na sobě plavky. V zimě si Liebke dělal kvůli počasí velké starosti, protože muž v plavkách ze svého domečku z jemu neznámých důvodů vůbec nevycházel. Po dlouhém zkoumání přišel Liebke na to, že každé ráno kape z kuchyňského okna do komína chaloupky kondenzovaná voda, a sice přesně na místo, kde jsou uvnitř žíněná vlákna sloužící jako čidlo vlhkosti. Nasáklé vodou se figurky odmítaly pohybovat, jak

bylo jejich úkolem. Liebke si s trochou hrdosti prohlíží vodotěsnou ucpávku komínku, díky níž teď předpověď počasí funguje bezchybně. Dnes například stojí obě figurky u vchodu do domečků a nerozhodně vyhlížejí ven.

Trampovým plánem zřejmě není vykopávat hlínu kdekoli, nýbrž přesně v místě, kde bývala dříve fontánka. Jde přitom jen o okrouhlou betonovou, do země zapuštěnou mísu, jejíž horní hrana kdysi ležela v úrovni trávníku. Nikdo v ní nikdy neviděl vodu. Místo toho je betonová jámka už dlouho vyplněna dobrou černou zeminou. Směs se pravidelně zpevňuje v době, kdy Trampe prohání vepře po zahradě a jeho žena věší prádlo. Zároveň se jejími spodními vrstvami prohrabávají dešťovky a stonožky a tráví poslední zbytky odpadu ze živého plotu, až nakonec všechno propadne tlení. Trampe bude muset tenhle proces narušit, aby se prokopal až na dno fontánky.

Nezbývá mu mnoho času. Časně zvečera zavírá místní řeznictví, v němž paní Trampová prodává každý den studenou lahůdkovou sekanou a métský salám. Vlastně už také delší dobu připravuje masový salát složený z vrstev rostlinné stravy, masa a těstovin a zdobený zelenými listy. Ale ve vsi masový salát téměř nikdo nekupuje. Už jen ten název zní, jako by chtěl někdo dobré jídlo nastavovat něčím cizozemským. Paní Trampové tahle skutečnost kazí náladu, věnovala jeho přípravě čas i energii, a proto už se těší, až bude po pracovní době.

Cestou dovnitř vybere Liebke noviny. Jsou z minulého týdne, protože mu domů chodí pouze noviny z minulého týdne. Přenechává mu je otec poté, co je prohlédl, i když ho to trochu rozčiluje, protože kromě jeho syna se nikdo ve vsi o informace z minulého týdne nezajímá. Ale Liebkemmu na informacích nezáleží. Jde mu o písmena, a proto potřebuje noviny, a písmena nestárnou. Novinové titulky většinou obsahují mnohem méně velkých přehlasovaných písmen, než je pro řádné, srozumitelné texty potřeba. Někdy vysedává Liebke celé týdny nad nedokončeným dopisem a čeká na přehlásky. Dnes mu ale náhoda přeje, protože ztroskotaly hned dva naftové tankery s přehláskou Ö. Liebke opatrně vystřihne chybějící písmena nůžkami na nehty, nalepí je do mezer v dopise a spokojeně přikývne, než hotový dopis složí a strčí do zásuvky k ostatním.

Krátce nato je vidět Trampa, jak se vrací ze zahrady zpátky do domu. Ve sklepě je zřetelně chladněji než přede dveřmi, ze zdí vystupuje vlhkost a ve vzduchu jsou cítit těžké výpary z kapusty, staré kávy a výkalů. Potkani už se ani nenamáhají chovat se tiše, vstoupí-li někdo do sklepa, jejich počet a agresivita tu převažují. Z odpadků to slyšitelně pípá a vrže. Trampe přejde k cukrové řepě, aniž pohlédne vpravo nebo vlevo, kde je možné v polotmě rozeznat několik masivních, uzamčených dveří. Řepa je pro prasata opravdu dobrým krmivem, pokud se dostatečně dlouho vyvaří. Prasata stejně sežerou všechno, co se jim předhodí. Trampe sebou netrhne, ani když mu jedno srstnaté zvíře přeběhne přes nohu. Rychle naskládá řepu do trakaře, položí na schody fošnu a vystrká náklad nahoru. Když je na zahradě, vyklopí řepu vedle napůl vykopané jámy. Stín živého plotu se mezitím tak scvrkl, že její dno leží ze dvou třetin na světle. Jasněji tam dole už každopádně nebude.

Je teplý, jasný jarní den. Nebe by bylo dokonalé čisté, nebýt osamocené bílé pruhy, probíhajícího širokým obloukem přes celé zorné pole kolmo k pásmu kopců, přesně nad Liščí horou. Jeho kresba je tak široká a roztrpená, že v tuhle chvíli není možné určit, zda jde o zbytky kondenzačního pruhu, nebo o přirozené cirrostraty. Kdyby byl člověk přítomen

okamžiku jejich vzniku, mohl by to lépe posoudit. Větry ve velkých výškách, které jsou schopné takové cirry vytvořit, by ovšem nasvědčovaly, že se chystá změna počasí. Možná tu je souvislost s nerozhodným chováním Liebkeho figurek předpovídajících počasí, samozřejmě stále za předpokladu, že přece jen nešlo o letadlo.

Nehledě na trpasličího knírače je Liebke doma sám. Jeho žena, jak si on alespoň myslí, tráví dny tím, že ostatním mužům ve vsi zastřihává vlasy. Ještě před několika týdny to odpovídalo skutečnosti. Teď však mnoho z nich od stříhání upouští, a i pole jsou obdělávána méně často. Paní Liebkeová má najednou hodně času, přesto však odchází každé ráno včas z domova, aby svého muže nezneklidňovala. Liebke často mluví o tom, jak ho těší představa, že si pohrává s ostrými předměty u hlav cizích mužů.

Vesnice s Liebkeho a Trampeho usedlostmi povstala na nápadném místě v krajině. Rozkládá se na jižním konci spodních morén, přesně v pravém úhlu v rovině probíhající od severního okraje Liščí hory, jako by ji za sebou zanechal ledovec. Nevypadá to, že by měl někdo v úmyslu tuto rozlehlou plochu na severu osídlit. Spíš se zdá, že domy se tlačí dál na jih, kde jim v dalším pronikání brání jen svah. Liščí hora stojí v krajině jako velký zub a kdyby bylo v okolí víc takových kopců podobného tvaru, seřazených pěkně vedle sebe, tvořily by pilový list, bohužel příliš velký, než aby byl někomu k užítku.

Liebke opět vyjde na vzduch, aby si zakouřil. Nepokojně přechází podél živého plotu sem a tam, a za ním se táhne oblak kouře. Nazpátek jde stejnou trasou, takže se spolu starý a nový kouř opět scházejí. Po několika minutách je cesta čistě vyznačená pruhem kouře, paralelně k plotu i paralelně k pruhu neznámého původu na obloze. Už celé roky Liebke živý plot přivrácený k jeho domu neúprosně stříhá, zatímco na opačné straně může plot nerušeně růst, protože Trampe na žádné nůžky nedá. Když člověk pravidelně stříhá plot jen na jedné straně, je Liebkeho často slyšet, jak vysvětluje své ženě, roste během let už jen v druhém směru a bude se od něj zvolna vzdalovat. Tak se bude jeho pozemek vlastně pořád zvětšovat a Trampeho pozemku bude ubývat – což je dlouhodobé, pokojné dobývání cizího teritoria na čistě biologické bázi. Zároveň však bude v průběhu tohoto procesu do jeho pozemku jako nádor vrůstat živým plotem nepohyblivý vepřinec. Jednoho dne se pak Liebke stane majitelem Trampeho zubožených vepřů. Liebke se zastaví v místech, kde očekává průlom vepřince, a drbe se na hlavě.

V té chvíli pronikne živým plotem hlasitý povyk. Trampe se právě už podruhé v dnešním dni chystá krmít prasata. Nikdo přesně neví, kolik zvířat v chlívků má, kdyby se vycházelo pouze z jeho velikosti, tak nanejvýš dvě, ale podle rámusu jich bude nejméně deset. Když se Trampe přiblíží k chlívků, obtížen velkou konví řepné šlichty, nastane mnohohlasá vřava, která narůstá do vášnivého crescenda, dokud Trampe nevyklopí obsah konve do žlabu. V té chvíli se charakter tónů mění a vysokofrekvenční kvičení bez přechodu přechází v hluboké, žravé zvuky. Z vysokého podílu srkavých zvuků v celé té kulise lze usoudit, že do dutin rypáků proudí značné množství tekutých látek, mísí se po cestě se vzduchem a nakonec z nich zčásti po kapkách zase vytéká. Trampe té strkanici nevěnuje pozornost a až po kolena v břechce se brodí ven. Krátce před východem se zastaví a pohlédne na zem. U nohou se ve čtverci slunečního světla, které sem dopadá otevřenými dveřmi, něco zaleskne. Trampe se sehne, sebere dvěma prsty z bláta stříbrný prstýnek, odstraní z něj zbytky trusu a prohlédne si ho na světle. S nápadně svrastělým čelem jej nakonec zastrčí do kalhot a rázně se vrací do domu.

Liebke může mít pravdu. Skutečně to vypadá, že živý plot má směr. Z pohledu shora směřuje celá řada výhonků nepochybně k Trampově usedlosti, zatímco Liebkeho strana vyhlíží velmi solidně a pevně. Pokud se tedy plot pohybuje, pak směrem k Trampovi. Ale možná, což nelze zjistit, se pohybuje země včetně obou zahrad a vepřince, a jen živý plot zůstává pevně ukotven v kosmu. Vepřinec se zvolna zavrtává do zelené zvěti. Nebýt živého plotu, postupoval by jistě rychleji.

O málo později se Trampe opět objevuje na dvoře. Pod paží nese stolec, jeden z oněch menších kusů nábytku s krátkýma nohama, jaké se stavějí vedle pohovek, aby se zaplnil prostor. Aniž stolec pouští, otvírá dveře kůlny. Kotoučová pila stojí hned u vchodu, asi aby bylo možné řezat i bez elektrického osvětlení. Stále se stolcem v podpaží protáhne Trampe kabel až k domu. Rovná šňůra běží klidně přes celý dvůr a dělí Trampův pozemek na dvě téměř stejně velké části. Přestože kabel vede těsně vedle hromady písku, Mike si ho ani nevšimne, zřejmě proto, že se plně soustředí na svou plechovku. Trampe si krátce podrží stolec v úrovni očí. Jeho deska se leskne převážně ve světle hnědých tónech, na dvou místech je ale potřísněna nějakou temnou látkou. Kromě toho je v laku vidět několik hlubších škrábanců. To už není stolec u pohovky, jak ho znával z dřívějšíka.

Trampova kotoučová pila je jedna z nejhluchnějších ve vsi. Vydává lehce výhružný bzukot, dokud se člověk s něčím nepřiblíží do blízkosti jejího kotouče, a přejde v dramatický jekot, jen co se Trampe pustí do řezání první nohy stolku. Jekot pily pravidelně přinutí ptáky v dalekém okolí, aby zmlkli, rozbíhá se daleko do roviny a dosáhne-li vysokých poloh, i Mike se lehce zachvěje. Trampe ze stolku metodicky odřezává kus po kuse; přitom se téměř rovnoměrně rozeznívá proměnlivá píseň, složená střídavě ze bzukotu a jekotu. I když nikdo ze vsi neví, co Trampe právě provádí, může si být jistý, že je ve hře pila.

Liebke nemá jedinou možnost, jak jejím zvukům uniknout. Sousedovo řezání se už dávno stalo sice nemilým, nicméně nezměnitelným průvodním jevem jeho života, který je třeba přijmout stejně jako modrou oblohu, a mimoto mu občas, alespoň jak Liebke tvrdí, způsobuje bolení hlavy. Už si zvykl snášet řezání s klidem. Zastaví se na své cestě ze zahrady do domu, a aniž cokoli podnikne, hledí s prázdným výrazem v tváři přes ulici. V okamžiku, kdy se vysoké tóny ozvaly, nastala zjevně v Liebkeho existenci pauza, bílé místo v jeho životopise, o němž není co říct.

Dřevěný škopek pod stolem pily se postupně plní odřezanými kousky stolku. Trampe přitom dbá na to, aby byly všechny přibližně stejně velké, asi tak o velikosti sevřené pěsti. Když je s řezáním hotov, následuje po ukončení ječivého koncertu delší bzučivý úsek, během nějž si Trampe ověřuje, zda nic nepřehlédl. Po vypnutí se pila hned nezastaví. Setrvačnost ji ještě několik vteřin pohání, přičemž se amplituda a frekvence bzukotu díky tření zároveň snižují. Podobně musí znít umírající ptáče, které nepřestává pípat. Celkem vyrobil Trampe ze stolku něco kolem stovky jako pěst velkých odřezků. Zjevně spokojen přenáší svůj náklad do zahrady, vyklopí ho vedle řepy a znovu vlez do jámy. Zřejmě ještě pořád není dostatečně hluboká.

Liebke se mezitím vrátil do domu. Nejprve musí odstranit zbytky novin, které se mu nastřádaly pod stolem. Pečlivě z nich nadělá malé útržky, ne větší než dopisní známky. Když

je hotov, stojí před krásným pětilitrovým kbelíkem plným novinových útržků. Zdvihne jej konečky prstů do výšky a několikrát s ním zatřepe, než ho odnese dolů do sklepa, kde není jediné okno a kam má přístup jen on. Bezpečně sáhne potmě po vypínači na zdi a zabouchne za sebou. Liebke, jak je teď vidět, udržuje v tomto prostoru pořádek, všechny zdi jsou omítnuté a rohy zbavené pavučin. Nehledě na řadu kbelíků, obsahujících buď novinové útržky nebo lepidlo na tapety, je tu prázdnost. Sotva Liebke postavil přinesený kbelík k ostatním, ozve se škrábání psa na dveře. Liebke svého knírače nikdy nemohl vystát.

V Trampově zahradě stále létá v pravidelných intervalech z jámy hlína. Z něho samotného je vidět jen horní část těla. Každá hrouda země opisuje na své cestě z jámy pěkný parabolický oblouk, ale ještě ve vzduchu se rozpadá do malých částíček a jako sprška drobků se nakonec snáší k zemi. Během dne se tak vytvořila pravidelná kuželovitá hromada zeminy, jejíž vnější okraj se skoro dotýká jámy. Trampovi se tak podařilo přeměnit válec hlíny v zemi v kužel, přestože to pravděpodobně neměl v úmyslu. Nakonec se z jámy ozve nepříjemné škrábání kovu o kámen: Trampe naráží na betonové dno fontány. Na tváři se mu perlí pot, když vylézá z vykotlaného válce. Klidně se postaví na kraj jámy a opře se o lopatu.

Krátce nato je ho zase vidět, jak chodí po dvoře, tentokrát se zkříženými rukama a bez zřejmého cíle. Chvilku setrvá na světle a zírá na zem. Okamžik nehybnosti rychle pomine. O chvíli později stojí nad Mikem, který ho vezme na vědomí, až když jeho stín padne na hromadu písku. Poprvé ten den je slyšet Trampého mluvit. Aniž počká na reakci, otočí se na podpatku a vrací se do zahrady. Mike ho následuje jako dřevěný jezevčík na provázku. Na spodku jámy probleskuje dno fontány. Trampe dovnitř nejprve nahází řepu, pak odřezky stolku. Vleze dolů, všechno rovnoměrně rozdělí, uhladí povrch a položí se na něj. Vrstva betonu, vrstva řepy, vrstva dřeva, vrstva Trampého.

Celé minuty se nic neděje. Zahrada nabízí geometricky dokonalý obraz: dvě okrouhlá místa, tvořená jámou a hromadou hlíny, vytvářejí uprostřed louky hnědou, vymalovanou osmičku. V jedné polovině leží natažený člověk, zatímco druhý dřepí v bodě, kde se oba kruhy setkávají. V žádné části okolí se neozve hláska. Poprvé za několik milion let se v krajině severně od kopců čelních morén opět objevuje struktura hory a údolí. Předsunutá pozice, obsazená dvěma zvláštními postavami, jež zjevně nevědí, co si mají ve své geologicky exponované situaci počít.

Mike váhá. Pravděpodobně ještě nikdy neseseděl tak blízko jámy. Několikrát si přendá plechovku z jedné ruky do druhé. Naplní ji hlínou, která je navršená u jámy, chvíli ji pevně svírá v ruce, a pak ji obezřetně vysype dolů. Jde to o něco hůř než s jemnozrnným pískem, s nímž má jinak co do činění, ale dokáže si poradit. Už u další plechovky si je svou věcí jistý. V krátké době naplní množství plechovek hlínou a všechny je vyprázdní; nikdo by při takové práci neprokázal víc trpělivosti a vytrvalosti. Večer se vrací paní Trampová z práce, vidí Mika, jak se zabývá svou obvyklou činností, a mizí v domě. S Mikem se stejně nedá mluvit. Hromada hlíny v zahradě je v té chvíli už skoro celá pryč.